

Епiк Григорiй Данилович

Бiографiя

Григорiй ЕПiК

ЕПiК Григорiй Данилович народився 17 сiчня 1901 року в селi Кам'янка пiд Катеринославом у i сiм'ї робiтника. Закiнчив сiльську школу. З 1916 року працював у залiзничних майстернях конторником на складi. За участь в антигетьманському повстаннi був вигнаний з роботи. 1919 року став добровольцем Першого Ново-Московського повстанчого полку, брав участь у революцiйних подiях.

На початку 1920 року вступив до бiльшовицької партiї i став працювати в ревкомi Кам'янки. Згодом переїхав до Полтави, був iнструктором полiтпросвiти, секретарем та головою повітового виконкому. З 1922 року — в культвiддiлi окружкому КП(б)У, а потiм у губкомi комсомолу, У 1924-1926 роках Г. Епiк — головний редактор видавництва "Червоний шлях" та ДВУ в Харковi. Завчався в iнститутi марксизму-ленiнiзму. З серпня 1933 року — на творчiй роботi.

Григорiй Епiк брав участь у дiяльностi культурно-просвiтницьких товариств, входив до Спiлки селянських письменникiв "Плуг", згодом пристав до групи Хвильового ВАПЛiТЕ. У червнi 1934 року пiд час партiйної чистки Епiка виключили з КП(б)У з таким формулюванням: "Протягом довгих рокiв i до останнього часу опирався лiнii партiї в лiтературi, пiдтримував нацiоналiстичнi елементи в iхнiй боротьбi проти партiї".

Основнi творчi здобутки письменника — кiлька повiстей i романiв, що засвiдчують його духовну еволюцiю. Найпомiтнiшi з них — повiсть "Восени", де виведено тип комунiста-переродженця, який безкарно владарює у житловому кооперативi, та роман "Без ґрунту". В ньому письменник гостро таврував пристосуванцiв — "папероїдiв", якi виробили системi свого iснування: цiлковита покора дужчим i нещадне знущання, над слабшими. В романi "Перша весна" (1931) Епiк зумiв правдиво показати вiдчайдушний опiр селянства насильницькiй колективiзацiї. А 1932 року видав прокомсомольський роман "Петро Ромен", де оспiвував зростання радянської технiчної iнтелiгенцiї.

Заарештований 5 грудня 1934 року нiбито за приналежнiсть до контрреволюцiйної нацiоналiстичної органiзацiї, що планувала терористичнi акти проти керiвникiв Компартiї та уряду. Виключення з партiї, арешт одразу ж пiсля вбивства Кiрова духовно надломив письменника. На протипагу заарештованим одночасно i ним у Харковi В.Пiдмогильному, М.Кулiшеви, котрi тривалий час вiдкидали надуманi звинувачення, Г.Епiк без спротиву визнав свою приналежнiсть до мiфiчної терористичної органiзацiї, до якої нiбито входили М.Кулiш, В.Полiщук, В.Пiдмогильний, Є.Плужник, В.Вражливий.

На початку 1935 року багатьох письменникiв вразив лист Епiка на iм'я наркома В.Балицького, в якому письменник розкаювався за злочиннi намiри всiєї групи i визнавав, що iх усiх варто пострiляти, "як скажених псiв". Цього листа на пленумi

правління Спілки письменників України зачитав секретар ЦК КП(б)У Постишев. Як засвідчують документи, засуджений до 10-річного ув'язнення спільним вирокom на 17 осіб, Г.Епiк був вiдправлений для вiдбування покарання на Соловки.

Листи письменника з концтабору до дружини переповненi фальшивим пафосом, довжелезними списками класичної лiтератури, яку вiн буцiмто читає в години дозвiлля, а також розповiдями про те, що вiн натхненно працює над книжкою новел "Соловецкие рассказы", котра, на його думку, "принесла б дуже багато користi й мала б надзвичайний успiх". Рукопис цiєї книжки Епiк згодом надiслав до Москви на iм'я наркома внутрiшнiх справ та ще й з проханням ознайомити з нею "ще й старших."

Проте нiякi запобiгання не полегшили долi письменника. В цьому незабаром переконався й сам Епiк. У книжцi "Українська iнтелiгенцiя на Соловках" С.Пiдгайний згадує, як бадьорий письменник раптом "перестав бути ударником, спалив новели й роман, писанi "во славу Чека", вiдмовився вiд роботи, посилаючись на бiль у нозi..."

У жовтнi 1937 року справу Г.Епiка, як i iнших українських письменникiв i митцiв, несподiвано переглянула трiйка УНКВС Ленiнградської облaстi й винесла новий вирок — розстрiл. Вирок був виконаний 3 листопада того ж року.

Реабiлітований Григорiй Епiк посмертно, в 1956 році "за вiдсутнiстю складу злочину" постановою Вiйськової колегiї Верховного суду СРСР

ЛУ 31(4440) 1.08.1991